

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Mehmet Fatih KACIR tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

16 Ocak 2026 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan “Sanayi Alanları Master Planı” kapsamında 13 ilde 16 Mega Endüstriyel Bölge kurulması kararlaştırılmıştır. Planın dengeli kalkınma ve üretim kapasitesinin artırılması hedefi kamuoyuna yansımıştır.

Ancak söz konusu Mega Endüstriyel Bölgelerin ağırlıklı olarak İç Anadolu hattında konumlandırıldığı, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerindeki illerin –özellikle Diyarbakır başta olmak üzere– plan kapsamına dahil edilmediği görülmektedir.

Bu durum Anayasanın 10’uncu maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesi, 166’ncı maddesinde yer alan planlı kalkınma yükümlülüğü ve bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılmasına yönelik kamu politikaları bakımından değerlendirilmesi gereken bir husus olarak ortaya çıkmaktadır.

Ayrıca 5084 Sayılı Kanun ve kalkınma Ajansları mevzuatı çerçevesinde dezavantajlı bölgelere yönelik pozitif ayrımcı teşvik mekanizmaları dikkate alındığında, planın bölgesel dağılım kriterlerinin açıklığa kavuşturulması önem arz etmektedir.

Bu bağlamda;

1. Mega Endüstriyel Bölgelerin belirlendiği iller hangi nesnel, ölçülebilir ve hukuki kriterler esas alınarak tespit edilmiştir?
2. Bu kriterler kamuoyu ile paylaşılmış mıdır?
3. Bölgesel gelişmişlik endeksleri (SEGE verileri dahil) kişi başına düşen gelir, işsizlik oranı ve sanayi altyapı kapasitesi gibi göstergeler değerlendirmeye alınmış mıdır?
4. Alınmış ise, Diyarbakır ve Güneydoğu Anadolu illerinin hangi gerekçelerle plan kapsamı dışında bırakıldığına ilişkin teknik rapor mevcut mudur?
5. Plan hazırlanırken Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerindeki Organize Sanayi Bölgeleri yatırım talepleri ve mevcut üretim kapasitesine ilişkin fizibilite çalışmaları yapılmış mıdır?
6. Yapılmış ise, sonuçları nelerdir?
7. Anayasanın 166’ncı maddesinde devlete yüklenen “ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmayı özellikle sanayileşme yoluyla gerçekleştirme” yükümlülüğü çerçevesinde bölgesel eşitsizlikleri azaltmaya yönelik ilave Mega Endüstriyel Bölge planlaması yapılması gündemde midir?

8. Diyarbakır ilinin stratejik konumu, genç nüfus oranı, lojistik bağlantı imkanları ve mevcut Organize Sanayi Bölgeleri dikkate alındığında ilin ilerleyen aşamalarda Mega Endüstriyel Bölge kapsamına alınmasına yönelik bir revizyon veya ek planlama çalışması bulunmakta mıdır?
9. Planın hazırlanma sürecinde ilgili kalkınma ajanslarının, yerel yönetimlerin, ticaret ve sanayi odalarının ve üniversitelerin görüşleri alınmış mıdır?
10. Diyarbakır'dan herhangi bir kurumsal başvuru veya talep olmuş mudur?
11. Bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması ve iç göçün dengelenmesi amacıyla Güneydoğu Anadolu Bölgesine özgü alternatif sanayi kümelenme veya özel üretim havzası modeli üzerinde çalışılmakta mıdır?
12. Söz konusu planın yargısal denetime konu olması halinde Bakanlığınızın dayandığı hukuki ve teknik gerekçeler nelerdir?